

ICCJ – Răspunderea solidară a administratorului pentru obligațiile de plată restante ale societății declarate insolvente. Condiția privitoare la reaua-credință

Legislație relevantă:

0.G. nr. 92/2003, art. art. 27 alin. (2) lit. b)

Faptul că o persoană a avut calitatea de asociat și administrator al unei societăți declarate insolventă, într-o perioadă în care din patrimoniul acesteia au fost înstrăinate o parte din bunuri, fără a se face dovada că sumele obținute din aceste operațiuni au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul acestei societăți, face să fie îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 27 alin. (2) lit. b) din 0.G. nr.92/2003 privitoare la angajarea răspunderii solidare a administratorului societății debitoare.

Răspunderea solidară astfel angajată trebuie stabilită doar pentru perioada cât persoana în cauză a avut calitatea de asociat, administrator al societății debitoare și numai în limita bunurilor astfel valorificate. Condiția privitoare la reaua-credință este în acest caz îndeplinită, reaua-credință rezultând tocmai din înstrăinarea respectivelor bunuri fără ca sumele obținute să revină societății căreia îi aparțineau pentru stingerea obligațiilor fiscale.

Decizia nr. 2964 din 7 martie 2013

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel Craiova – Secția contencios administrativ și fiscal, la data de 28 iulie 2011, reclamantul CI a chemat în judecată organul fiscal X, solicitând instanței anularea Dispoziției nr.6591/22.02.2011 și a Deciziei nr.33/ 03.01.2011 emise de pârât.

În motivarea acțiunii, a arătat reclamantul că, la data de 03.01.2011 pârâtul a emis Decizia nr. 33 pentru atragerea răspunderii solidare conform art.27 și 28 din O.G. nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, pentru suma de 1.213.179 Ron asupra numiților CI, MG, CL și GM.

A mai arătat reclamantul că împotriva acestei decizii a formulat contestație la data de 03.02.2011, apreciind-o lovită de nulitate, întrucât de la data descărcării sale de gestiune, prin contractul de cesiune părți sociale nr. 1/ 22.02.2010 și prin procesele verbale din data de 20.04.2010 și din data de 04.03.2010, urmare a revocării sale din funcția de administrator al societății, nu mai avea nicio responsabilitate cu privire la administrarea societății, neputând fi tras la răspundere cu privire la datoriile societății.

A susținut, de asemenea, că pentru a exista răspunderea solidară cu debitorul a asociaților trebuie să se dovedească reaua credință a sa în înstrăinarea activelor societății, împrejurare neprobată de către organul fiscal.

Mai mult decât atât, a arătat că și-a încetat calitatea de asociat la data de 22.02.2010, în timp ce în decizia contestată , pârâtul a reținut că bunurile din patrimoniul debitoarei au fost înstrăinate în perioada 10.02.2009 – 22.06.2010.

A invocat în cererea introductivă de instanță dispozițiile art.87 alin.3 coroborat cu art.225 alin.(1) din Legea nr.31/1990 privind societățile comerciale, republicata, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora

cedentul rămâne răspunzător față de terți numai pentru operațiunile făcute de societate, până la data rămânerii definitive a hotărârii de retragere, dispoziții omise de către organul fiscal.

A susținut reclamantul că Dispoziția nr.6591/22.02.2011 privind soluționarea contestației formulate împotriva Deciziei nr.33/ 03.01.2011 pentru atragerea răspunderii solidare conform art.27 și 28 din O.G. nr.92/2003 este lovită de nulitate absolută întrucât organul fiscal emitent a modificat temeiul de drept din s-a invoca un alt temei de drept, respectiv art.27 alin.2 lit.c) și d) din Codul de procedură fiscală, în loc de art. 27 alin.1 lit. b), articol care nu i se aplica, întrucât nu avea calitatea de terț poprit.

Un alt motiv de nelegalitate al dispoziției atacate, apreciază reclamantul că îl constituie încălcarea dispozițiilor art. 211 alin.4 Cod procedură fiscală, în condițiile în care actul nu prevede calea de atac și termenul de exercitare a acesteia fiind menționată în mod greșit și instanța în fața căreia se atacă, tribunalul, deși valoarea sumei imputate atrăgea competența curții de apel.

Concluzionând, a considerat reclamantul că organul fiscal a încălcat principiile de conduită fiscală, respectiv art.6 C.p.fisc. – exercitarea dreptului de apreciere și art.12 Cp.fisc. – buna – credință.

Prin Sentința nr. 631 din 2 decembrie 2011 a Curții de Apel Craiova – Secția contencios administrativ și fiscal s-a admis contestația formulată de reclamant și a fost anulată Decizia nr.33 din 3 ianuarie 2011 și Dispoziția nr.6951 din 22 februarie 2011 emise de AFP Slatina.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că nu se poate reține nulitatea deciziei contestate, întrucât lipsa mențiunilor cu privire la calea de atac și la termenul de exercitare nu poate determina o vătămare a reclamantului în

condițiile în care competența este prevăzute de dispoziții legale care se presupune a fi cunoscute de către toți subiecții de drept cărora li se adresează, inclusiv de către reclamant.

În ceea ce privește temeiul reținut de către organul fiscal, respectiv art.27 alin.2 lit.b) din Codul de procedură fiscală, a constatat instanța de fond că acesta este în concordanță cu starea de fapt reținută de organul fiscal, conform căreia din patrimoniul societății au fost înstrăinate un număr de șapte autoturisme, în evidențele societății nefigurând mijloace de transport, faptă prin care s-a determinat insolvabilitatea societății.

A apreciat judecătorul fondului că prin Decizia nr. 6591 din data de 22.02.2011 prin care a fost soluționată contestația reclamantului, organul de soluționare a contestației fiscal în mod nelegal a dat o altă încadrare juridică diferită de cea reținută de organul fiscal prin decizia pentru angajarea răspunderii solidare nr. 33/2011, deși acesta are doar obligația de a soluționa contestația în raport de criticile formulate și nu de a explica sau de a da lămuriri asupra actului administrativ contestat, astfel cum prevăd dispozițiile art.213 Cod procedură fiscală.

Totodată, a arătat curtea de apel că, prin soluționarea contestației nu se poate crea o situație mai grea contestatorului în propria cale de atac conform art.213 alin. 3 din C.pr.fiscală., în speță fiind schimbat temeiului juridic de la o singură ipoteză, respectiv art.27 alin. 2 lit. b) la două ipoteze juridice, respectiv art.27 alin. 2 lit.c) și d), și care nu au legătură cu starea de fapt reținută.

S-a mai apreciat de către instanța fondului că în ceea ce privește reaua – credință la înstrăinarea sau ascunderea a activelor debitorului, nici organul fiscal emitent al deciziei de angajare a răspunderi și nici organul fiscal de soluționare a contestației nu rețin existența acesteia din partea

reclamantului.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâtul, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, invocând ca temei legal dispozițiile art.304¹ din Codul de procedură civilă și solicitând în principal, casarea sentinței cu trimiterea cauzei spre rejudecare, iar în subsidiar, modificarea sentinței în sensul respingerii acțiunii, ca neîntemeiată.

În motivarea căii de atac, recurenta-pârâtă aduce, în esență, următoarele critici sentinței recurate:

– în mod greșit instanța de fond a reținut că nu a fost dovedită reaua intenție a contestatorului în provocarea insolvabilității persoanei juridice debitoare, S.C. EI SRL, întrucât organele fiscale au constatat că în perioada de la înființare și până la 25.05.2010, cât Cİa fost asociat, au fost înstrăinate un autoturism S, un autoturism V și trei autoturisme D din patrimoniul societății.

Înstrăinarea bunurilor anterior cesionării societății a rezultat din documentele contabile, iar reclamantul nu a făcut dovada că sumele obținute din vânzarea acestor autoturisme au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale și nici în interesul societății, astfel că sunt incidente dispozițiile art.27 alin.2 lit.b) din Codul de procedură fiscală.

– în mod greșit instanța de fond a reținut că prin soluționarea contestației s-a creat o situație juridică mai grea contestatorului, încălcându-se prevederile art.213 alin.3 din Codul de procedură fiscală, deși în cuprinsul dispoziției au fost reluate toate aspectele menționate și de organul fiscal care a întocmit Decizia nr.33/2011.

Intimatul-reclamant Cİ a formulat concluzii scrise prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, susținând legalitatea și temeinicia sentinței recurate sub toate aspectele reținute și criticate de recurentă, arătând în

esență, că nu s-a dovedit reaua credință în atragerea răspunderii solidare dispuse de autoritățile pârâte, iar în soluționarea contestației a fost schimbat temeiul de drept.

De asemenea, se arată că în cuprinsul deciziilor contestate au fost reținute ca fiind înstrăinate autoturisme a căror nominalizare nu este identică.

Soluția instanței de recurs

Înalta Curte, analizând recursul în raport de criticile formulate, de înscrisurile care există la dosarul cauzei, de susținerile părților, de dispozițiile legale incidente, apreciază că acesta este fondat pentru considerentele și în limitele ce urmează a fi expuse.

Se constată potrivit înscrisurilor de la dosar că, prin Decizia nr.33/2011 emisă pârât s-a decis angajarea răspunderii solidare pentru suma de 1.213.179 lei a următoarelor persoane: CI, MG, CL, GM, pentru obligațiile de plată restante ale debitoarei declarată insolubilă, S.C. EI SRL.

S-a reținut că aceste persoane au provocat insolvabilitatea societății, intrând sub incidența art.27 alin.1 lit.b) din O.G. nr.92/ 2003, privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, reținându-se ca temei de drept al deciziei dispozițiile art.27 și art.28 din același act normativ.

Contestația împotriva acestei decizii formulată de CI a fost soluționată prin Dispoziția nr.6591/ 22.02.2011 în sensul respingerii acesteia, fără a se constata că a fost schimbat temeiul de drept al antrenării răspunderii solidare reținut prin Decizia nr.33/ 2011, cum eronat susține intimatul-reclamant, întrucât referirile la dispozițiile art.27 alin.2 lit.c) și d) din O.G. nr.92/2003 din cuprinsul dispoziției menționate, nu au legătură și nici nu schimbă temeiul de drept al deciziei atacate.

Astfel cum rezultă din înscrisurile de la dosarul cauzei, S.C. EI SRL figura cu mai multe autoturisme, dobândite în perioada 25.08.2005 – 4.02.2010, unele din acestea fiind radiate, astfel că nu mai figurează în evidențe cu mijloace de transport iar societatea a fost notificată de autoritatea pârâtă să prezinte documentele justificative ale bunurilor precizate.

Urmare acestui fapt, a fost întocmit procesul-verbal de declarare a stării de insolvabilitate nr.40749/ 22.11.2010.

Potrivit dispozițiilor art.27 alin.2 lit.b) din O.G. nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, „Pentru obligațiile de plată restante ale debitorului declarat insolubil, în condițiile prezentului cod, răspund solidar cu acesta următoarele persoane: administratorii, asociații, acționarii și orice alte persoane care au provocat insolvabilitatea persoanei juridice debitoare prin înstrăinarea sau ascunderea, cu rea credință, sub orice formă, a activelor debitorului”.

Faptul că intimatul-reclamant a avut calitatea de asociat și administrator al societății declarată insolubilă, în această perioadă înstrăinându-se și implicit radiindu-se o parte din autoturismele ce aparțineau S.C. EI SRL, fără a se face dovada că sumele obținute din această operațiune au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul societății, conduce la concluzia că în mod corect s-a statuat de organele fiscale că intimatul-reclamant se încadrează în ipoteza prevăzută de dispozițiile legale anterior menționate.

În concluzie, în mod corect s-a angajat răspunderea solidară a intimatul-reclamant prin dispozițiile contestate, reaua credință rezultând din înstrăinarea autoturismelor fără ca sumele obținute să revină societății căreia acesteia îi aparțineau pentru stingerea obligațiilor fiscale

Însă, acestuia îi poate fi antrenată răspunderea solidară doar pentru perioada cât a avut calitatea de asociat, administrator al societății debitoare și numai în limita bunurilor valorificate cu încălcarea dispozițiilor menționate anterior.

După cum se constată, la dosarul cauzei nu se află înscrisuri/ probe referitoare la aceste aspecte ce se impuneau a fi lămurite de către instanța de fond, potrivit dispozițiilor art.129 alin.(4) și (5) din Codul de procedură civilă, pentru a preveni orice greșeală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Prin urmare, față de considerentele expuse, în temeiul art.313 din Codul de procedură civilă, având în vedere interesele bunei administrări a justiției, instanța de recurs a apreciat că se impune casarea sentinței recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe pentru a se stabili perioada în care intimatul-reclamant a avut calitatea de asociat, administrator al S.C. EI SRL și care este valoarea bunurilor înstrăinate.